

Nr 291.

Godkänd av första kammaren den 1 juni 1926.

Godkänd av andra kammaren den 1 juni 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag om personalindragningar i statsdepartementen m. m., i vad rör jordbruksdepartementet.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 66.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1926 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1926—1927 har till behandling upptagits frågan om besparingar genom personalindragningar m. fl. åtgärder inom statsdepartementen. Därvid har dels i det under rubrik »för flera huvudtitlar gemensamma frågor» statsverkspropositionen bifogade statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag chefen för finansdepartementet lämnat en redogörelse för de allmänna grunder, enligt vilka berörda besparingsåtgärder enligt hans mening borde genomföras, dels ock i vederbörande punkter under de olika huvudtitlarna framlagts i enlighet med dessa allmänna grunder utarbetade förslag till stater och anslagsberäkning. I anslutning till denna uppställning av ärendet och under erinran, att riksdagen i sin skrivelse nr 245 anmält sitt beslut i förevarande avseende så vitt angår övriga departement utom utrikesdepartementet, behandlar riksdagen först Eders Kungl. Maj:ts förslag i avseende å de allmänna riktlinjerna för de ifrågavarande besparingsåtgärderna och därefter staten och anslaget för jordbruksdepartementet.

I.

De allmänna grunderna för förslaget.

I punkt 1 under berörda rubrik »för flere huvudtitlar gemensamma frågor» har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

dels godkänna de av chefen för finansdepartementet förordade grunder i fråga om sättet för genomförandet av indragningen av övertaliga befattningar vid statsdepartementen;

dels besluta, att de befattningshavare, som i enlighet med förenämnda grunder överföras till allmänna indragningsstaten utan tjänstgörings-skyldighet, skola vara berättigade att åtnjuta lön enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451), dock med skyldighet för dem att, i den händelse de efter förflyttning till indragningsstaten erhålla annan ordinarie tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag;

dels medgiva, att lön och vikariatsersättning till icke-ordinarie tjänsteman, som uppehåller ordinarie befattning, å vilken avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) är tillämpligt, må, där särskilt anslag till vikariatsersättning icke är för vederbörande verk anvisat, utgå från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) 5 § 1 och 2 mom. ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens genom fastställande av vederbörande personalstater eller eljest meddelade beslut.

Med avseende å de allmänna grunderna för genomförande av de ifrågasvarande besparingsåtgärderna anser riksdagen att beträffande jordbruksdepartementet böra i tillämpliga delar gälla de av riksdagen beträffande övriga departement utom utrikesdepartementet fattade beslut.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen beträffande jordbruksdepartementet

1) godkänt av innevarande riksdag beslutade grunder i fråga om sättet för genomförandet av indragningen av övertaliga befattningar vid statsdepartementen ävensom av riksdagen angivna riktlinjer i övrigt för den föreslagna omläggningen av departementens stater;

2) bemyndigat Kungl. Maj:t att i anslutning till de av riksdagen beslutade allmänna grunder för avlöning åt föredragandena i regeringsrätten meddela de närmare bestämmelser i ämnet, som må visa sig erforderliga;

3) beslutat, att de befattningshavare, som i enlighet med de under 1) angivna grunder överföras till allmänna indragningsstaten, skola vara

berättigade att åtnjuta lön enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451), dock med skyldighet för dem att, i den händelse de efter förflyttning till indragningsstaten erhålla annan ordinarie tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarende avdrag;

4) medgivit, att lön och vikariatsersättning till icke-ordinarie tjänsteman, som uppehåller ordinarie befattning, å vilken avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) är tillämpligt, må, där särskilt anslag till vikariatsersättningar icke är för vederbörande verk anvisat, utgå från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

5) bemyndigat Kungl. Maj:t att i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) 5 § 1 och 2 mom. ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens genom fastställande av vederbörande personalstater eller eljest meddelade beslut.

II.

Jordbruksdepartementet.

1:o) Eders Kungl. Maj:t har under nionde huvudtiteln (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 7 januari 1926) föreslagit riksdagen att

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare i jordbruksdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibitråde	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
1 kontorsbiträde	B 4;

dels godkänna följande ändrade stat för jordbruksdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 128,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 19,000
Förslagsanslag kronor 147,800;	

dels ock, vid bifall härtill, minska ordinarie förslagsanslaget till jordbruksdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 171,900 kronor, med 24,100 kronor till 147,800 kronor.

För jordbruksdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli är för budgetåret 1925—1926 i riksstaten uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 171,900 kronor.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 158,400
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 10,000
Summa kronor 171,900.	

Härvid är emellertid att märka, att för utskrift av statsrådsprotokoll, registratur och Kungl. Maj:ts expeditioner användes ett system med litografering, vilken utföres vid statens reproduktionsanstalt. Kostnaderna härför, vilka under vart och ett av de senare åren uppgått till i medeltal omkring 7,500 kronor, hava bestritts från nionde huvudtitelns allmänna expensanslag.

Å departementets stat äro för närvarande uppförda följande ordinarie befattningshavare:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
5 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibitråde	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
1 kontorsbiträde	B 4.

Ärendena i departementet fördela sig för närvarande å — förutom statssekreterarens avdelning — tre ordinarie byråer, nämligen lantbruksbyrån, skogsbyrån och regeringsrättsbyrån, vilken sistnämnda byrå tillkom vid departementets omorganisation 1917 (prop. 1917: nr 230 sid. 26).

Å *lantbruksbyrån* handläggas ärenden, som röra jordbruk och lantmannanärningar med därtill hörande administration, försöks- och undervisningsväsendet, stuteriväsendet och hästavels samt veterinärväsendet m. m.

Till *skogsbyrån* höra ärenden rörande statens domäner och skogar i all-

mänhet, häri inbegripet domänadministrationen, samt skogshushållningen i allmänhet med därtill hörande försöks- och undervisningsväsende m. m.

Å *regeringsrättsbyrån* ankommer föredragningen i regeringsrätten av ärenden från departementet. Till denna byrå hör i övrigt handläggningen av vissa grupper förvaltningsärenden, såsom ärenden rörande lantmäteriväsendet, kartväsendet, geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar, avdiknings- och odlingslåneärenden, tillämpning av vattenlagen och vissa lagar om inskränkningar i bolags rätt att förvärva fast egendom m. m.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, som närmast avser indragning av departementets regeringsrättsbyrå, utgår från den i statsverkspropositionen under rubriken för flera huvudtitlar gemensamma frågor förutsatta nya ordningen för bestridande av regeringsrättsföredragningen, varigenom från ifrågasvarande byrå skulle avlyftas denna föredragning samt att ärenden angående bland annat geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar skulle överflyttas till handelsdepartementet. Beträffande regeringsrättsbyråns återstående göromål vore en uppdelning avsedd att ske å de båda andra byråerna. Vid genomförande av en dylik indragning, förutsattes emellertid, att för beredande av erforderlig arbetslättnad åt cheferna för de båda kvarvarande byråerna de därstädes placerade förste kanslisekreterarna få sig anförtrodda självständig föredragning av vissa ärendesgrupper.

Genom regeringsrättsbyråns indragning skulle dess personal — enligt nuvarande indelning bestående av ett kansliråd, en förste kanslisekreterare, en andre kanslisekreterare och en amanuens — bliva övertalig eller disponibel för andra uppgifter.

I anslutning till innevarande riksdags beslut med avseende å regeringsrättsföredragningen bör denna föredragning, vidkommande jordbruksdepartementets regeringsrättsmål, ske genom befattningshavare inom jordbruksdepartementet. På grund härav och med hänsyn jämväl till riksdagens beslut om bibehållande under jordbruksdepartementet av ovanberörda till ifrågasvarande byrå förlagda ärendesgrupper kan givetvis den av Eders Kungl. Maj:ts föreslagna indragningen av regeringsrättsbyrå icke utan vidare ske. Även om riksdagen anser sig böra biträda överflyttande på övergångsstat av den nuvarande ordinarie kanslirådsbefattningen och andre kanslisekreterartjänsten å denna byrå, varför vissa skäl kunna åberopas, ävensom att förste kanslisekreterarbefattningen avses för uppgifter, vartill riksdagen återkommer här nedan, framstår det å andra sidan såsom en viktig angelägenhet att med hänsyn till arten och beskaffenheten av jordbruksdepartementets regeringsrättsmål tillfredsställande anordning träffas för att jämväl i fortsättningen tillgodose behovet av en väl kvalificerad föredragande hos regeringsrätten. Riksdagen anser, att i sådant syfte å departementets avlöningsstat bör uppföras en särskild anslagspost till avlönande av en extra föredragande. Posten ifråga torde böra upptagas såsom förslagsanslag och i överensstämmelse med ovanberörda under avdelning I angivna allmänna

grunder beräknas efter 28 löneklassen samt bestämmas till i avrundat tal 9,500 kronor. Då emellertid enligt vad riksdagen inhämtat denne tjänstemans arbetstid icke läser helt utfyllas genom föredragning i regeringsrätten, torde utan olägenhet kunna åt honom anförtros beredning och föredragning av vissa konseljärenden. Såsom biträde åt denne föredragande bör avses en förste amanuens med tjänstgöring på heltid.

I sammanhang med departementets omorganisering på i statsrådsprotokollet angivet sätt har departementschefen emellertid ansett böra uppmärksammas behovet av ytterligare arbetskrafter å statssekreterarens avdelning och har han härom anfört följande: »Med nuvarande indelning av departementets personal utgöres statssekreterarens enda fasta arbetsbiträde av en andre kanslisekreterare. Denne är helt upptagen av det löpande arbetet å byrån och av uppsättningen av departementets andel av statsverkspropositionen. Vid utarbetandet av större propositionsförslag och andra arbetsuppgifter är statssekreteraren hänvisad till den hjälp, som i detta avseende kan erhållas från annan inom departementet tillgänglig personal. Behovet av dylik kvalificerad arbetsförstärkning måste emellertid anses permanent. Man torde därför böra räkna med, att hos statssekreteraren fast placeras en förste kanslisekreterare. Den nuvarande andre kanslisekreterarebefattningen torde därvid kunna utbytas mot en förste amanuens».

I fråga om departementets övriga ordinarie personal har ingen annan förändring ansetts böra ifrågakomma, än att den ena av de båda expeditionsvaktsbefattningarna torde kunna indragas.

Beträffande förslaget att överföra förste kanslisekreteraren å regeringsrättsbyrån till statssekreterarens avdelning synes riksdagen uppenbart, att statssekreteraren i jordbruksdepartementet, som för närvarande endast har en andre kanslisekreterare till sitt närmaste biträde, i likhet med vad fallet är i de övriga departementen bör beredas mera kvalificerad permanent hjälp. Den föreslagna formen härför synes riksdagen naturlig och lämplig, varför riksdagen biträder förslaget i detta avseende.

I avseende därefter å de olika anslagsbehov, som för närvarande bestridas av anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., har departementschefen anfört följande:

»Under förutsättning att den ordinarie personalen upptages på sätt jag sålunda föreslagit, synes behov föreligga av en förste amanuens hos statssekreteraren samt dessutom, med tjänstgöring på halvtid, av en andre amanuens hos expeditionschefen, en andre amanuens på lantbruksbyrån samt en förste amanuens hos regeringsrättsföredraganden.

Emellertid böra under nyssnämnda anslagspost jämväl upptagas de nu från allmänna expensanslaget bestridda utgifterna för utskrift av statsrådsprotokoll m. m. ävensom vissa på liknande sätt bestridda kostnader för renskrivning m. m. Sammanlagt uppgå dessa utgifter för närvarande till cirka 10,000 kronor. Enligt vad en verkställd undersökning givit vid handen,

torde man kunna utgå från, att kostnaderna härför skola kunna nedbringas till i runt tal 8,000 kronor.»

Beträffande anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. föranleder förslaget härom ingen annan erinran än att anslaget bör ökas med ett belopp av 2,500 kronor för att, såsom riksdagen ovan antytt, möjliggöra anställande hos extra föredraganden hos regeringsrätten av en förste amanuens med heltidstjänstgöring. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, har i förevarande framställning räknats med kostnad för en sådan amanuens med tjänstgöring allenast på halvtid, beroende på att andra hälften av kostnaden beräknades komma att bestridas från annat departement.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag, som i fråga om departementets ordinarie personal biträdades av riksdagen, skulle denna personal minskas med ett kansliråd, två andre kanslisekreterare och en expeditionsvakt. Samtliga dessa fyra befattningar torde böra uppföras å övergångsstat. I anslutning härtill bör anslaget till övergångsstaten bestämmas till 28,900 kronor.

I anslutning till vad riksdagen beslutat med avseende å rätt för vissa amanuenser, vilka under längre följd av år uppehållit andre kanslisekreterarbefattning, att bibehållas vid innehavande avlöningsförmåner bör slutligen amanuensen i jordbruksdepartementet August Krysostomus Borgström, därest han till följd av de föreslagna personalindragningarna skulle gå förlustig förordnande å andre kanslisekreterartjänst, bibehållas vid den avlöning, han för närvarande åtnjuter.

På grund av det ovan anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning

1) bestämt antalet ordinarie befattningshavare i jordbruksdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet.....	—
2 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator.....	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibitråde	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
1 kontorsbitråde.....	B 4;

2) beslutat, att å övergångsstat skola från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 kansliråd	B 30
2 andre kanslisekreterare	B 21
1 expeditiönsvakt	B 5;

3) godkänt följande ordinarie stater för jordbruksdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 128,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 21,500
Avlöning av en extra föredragande hos regeringsrätten, <i>förslagsanslag</i>	» 9,500
<i>Förslagsanslag</i> kronor 159,800;	

B. Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* ..... kronor 28,900;

4) höjt ordinarie förslagsanslaget till jordbruksdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 171,900 kronor, med 16,800 kronor till 188,700 kronor samt

5) medgivit, att, därest amanuensen i jordbruksdepartementet August Kryssostomus Borgström till följd av de föreslagna personalindragningarna går förlustig förordnande å andre kanslisekreterartjänst, han må bibehållas vid den avlöning, han för närvarande åtnjuter.

Stockholm den 1 juni 1926.

Med undersåtlig vördnad.